

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.
Negyedévre . 3 kor. — III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Vén leányok országa.

Megszavaznám a hadi létszám emelését, ráadásul megajánlanék még egy pár milliót, ha megigérné a honvédelmi miniszter ur, hogy még a javaslata tárgyalása rendjén beszél a királylyal. És haza hozza a király ígéretét, hogy törlik a katonák kauczióját, hogy elmozdítanak minden gátat a katonák házassága elől. Mert rettenetes a pusztítás az erkölcsökben a katonaság nőtlensége miatt. Mert kegyetlen a sorsa sok-sok leánynak, a kiket az állam zsarol el a házi tüzhelytől.

A meddig nincs házitüzhelye az arra érettnék, hajlik a kalandosságra. A kinek nincs családja — mondotta Horváth Boldizsár hazája sines. Semmije, a mi őt a honi röghöz köti.

Persze, a szolgálati szabályzatba iktatott katona ész azt vágja a szemem közé:

Kérem, a katona az a katona. A katona oldalán kard csörög. Ha riadót fuj a trombita, indulnia kell. Ne legyen bucsuzása, se könnye senki számára. A szív nemesebb érzülete ezivil foglalozása a szívnek. A katonaszívnek az ellenség bevért koponyáin illik hevülnie. Tessék hát ilyen hadi ragadozók mellé asszonyt állítani. Asszonyt, a kinek bucsucsókjá, gyermekeket, a kiknek sirása kísérné a férjet, az apát a háboruba?

Időmulta számárság az e fajta okoskodás. — Miért különösebb teremtés a tényleges tiszt, mint más? Katona volna más is, a kit első mozgósításra bekövetel a hadsereg. A kinek otthon kell hagyni gyermekeit, hitvesét, hogy engedelmeskedjen a parancsnak. Katonák vagyunk mindannyian épkezláb emberek.

A tiszték nősilésétől várjuk a reformját a legénységgel való emberséges bánásmódnak. *A kinek gyermeke van, szeretettel bánik a más gyermekével. Szeretettel vegyíti a szigorúságot is. És a mely tisztnek családja van, az vegyül a polgársággal, az ta-*

nul nemesak katonai, *de polgári tisztességet is és megtanulja, hogy a kaszányán tul is van valami, a miért lelkesedni érdemes.*

Végezetül megdöböntően sok nálunk a vénleány. A legutolsó népszámlálás szerint a husz éves magyar leányok 40 százaléka hajadon.

Ha így haladunk, válik a mi országunkból is az, a mi Irországból: a vén leányok országa.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása után elnök többkisebb jelentőségű irományt terjeszt elő. Jelenti, hogy a korábbi véderő vitára vonatkozó irományok a nagy irodában a képviselők rendelkezésére állanak. Következik a napirend.

Biró Lajos előadó: ismerteti a gazdasági bizottságnak a régi országháznak a főváros tulajdonába való átadásáról benyújtott jelentést.

Benedek János: Kérdi, hogy minő tanácskozások folytak az iránt, hogy miféle célra használják a volt képviselőházat.

Az elnöki székét Dániel Gábor veszi át.

Az előadó válasza után

Benedek János indítványozza, hogy az átadásra vonatkozó összes irományok beszereztesse és az ügyet tárgyalás végett valamelyik következő ülés napirendjére tüzzék ki.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagyön világosnak tartja a kérdést. A főváros adta a telket az országház építésére rövid idővel 10—12 esztendőre, egy arany évi díj mellett. 34 évig használta a képviselőház azt a telket, nem lenne tehát méltányos, ha ezt a rozoga épületet ne rögtön és elismerés mellett adja át a Ház a fővárosnak. (Helyeslés a jobbon.)

Csávossy Béla háznagy szintén ilyen értelemben szól.

Boda Vilmos: Nem lehetetlen, hogy a főváros olyan célra fogja felhasználni a régi házat, a mely annak multjával ellenkeznék. A magyar nemzet küzdelmeinek színhelye volt ez a hely és szeretné ha a multjához méltó rendeltetésé lenne a régi Háznak.

Benedek János: Hozzájárul az előadó javaslatához és visszavonja indítványát.

Az elnöki székét ismét Apponyi Albert veszi át.

Heltay Ferenc: Nincsen ok tisztelt közgyűlés (Viharos derűtség.) arra, hogy Boda Vilmos propoziczióját fogadja el a Ház.

Széll Kálmán: Indítványozza, hogy a gazdasági bizottság jelentésének tudomásul vétele mellett elismerő köszönetét fejezze ki a képviselőház a székesfővárosnak.

A Ház a jelentést a miniszterelnök pótlásával veszi tudomásul.

Elnök: Következik az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Solymossy Ödön báró: Hiszi, hogy a honvédelmi miniszter csak kényszerűségből terjesztette be a javaslatot. A két éves szolgálatot szerinte lehet akceptálni, egyrészt azért, mert a fegyveres erőt is emelné, amennyiben több két éves tartalékos vonulhatna be a gyakorlatra. A nyolcz héten át kiképzett póttartalékok helyett. A gyalogságnál tehát lehetne akceptálni. Más kérdés, hogy anyagilag megéri-e az áldozatot, mert ez az áldozat súlyos. A két éves szolgálatot sokan úgy gondolják, hogy a hadsereg létszámát devalváljuk. Ez tévedés. Sőt ellenkezőleg, az öreg legénység hazabocsátása által sokkal több lesz az ujoncz s ha ez több lesz, több tiszt is kell hozzájuk, a tiszt létszám szaporításával a tisztiskolákat is szaporítani kell, szóval a kiadások roppant emelkednének, nemesak ezen a téren, hanem más téren is.

A mi azonban a lovasságot illeti, ott nem barátja a két éves szolgálatnak. Ezeknek tehát rekompenzációt kell adni, mint a francziák adnak a tengerészeknek, a kik a tartalék idővel ötven évig kötelezik magukat a szolgálatra. Részletesen elmondja az ujoncz huszár szenvedéseit, kezdve azon, mikor „a szegény huszár fejét lenyirják”.

— Talán a haját? — szól bele egy hang, viharos derűtség közben.

Solymossy: Lapsus linguae különben mindegy. Szóval a huszár-kiképzés rendkívül fáradsággal jár.

Nessi Pál: A honvédhuszárokat mégis kiképzik két év alatt.

Solymossy: Igaz és elismerem, hogy igen szép, forsírozott és eredményes munkát végeznek. De ha egyenként nézzük a honvédhuszárt és lovát, nem fogjuk olyan rózsás színben látni a dolgát, mint mikor a gyakorlaton nagy tömegben vannak, a mikor igazán kalapot kell előttük emelni, miként a német császár is megdicsérte őket.

Ezután még részletesen szól a lovasság eltartási költségéről. Kívánja, hogy a népfelkelők ezentul községük jegyzőjénél jelentkezessenek. A javaslatot a kényszerűség hatása alatt elfogadja.

— Hoch! Hoch! — kiáltásokkal fogadta az ellenzék az elfogadott nyilatkozatot.

Szünet következett.

Szünet után Holló Lajos beszélt a javaslat ellen.

A méltóságos Házból.

A főrendiház ülése.

A méltóságos Ház aranydiszében ma százszorosan verődött vissza a csillárok megszámlálhatatlan villamos lángja. Lenn a völgyben sokkal jobban érezték magukat az öreg méltóságos urak, mert azt hitték, hogy este van, a mi nekik megszokottabb idő. Valamivel többen voltak, mint tegnap. Feltűnő volt ellenben, hogy a képviselő urak ma nem mertek úgy érdeklődni, mint tegnap. Valaki nyilván rossz néven vette tőlük, hogy annyira érdeklődtek Bánffy iránt.

A vita ma csöndesen indult.

Mialatt a jegyző az első szakaszokat lemorzsolta, a karzat konstataulta, hogy a kormány a mai ülésre berendelte a híveit.

— Itt van *Vörösmarthy* Béla is, a sógor! — suttogták mindenfelé. És bizonyos, hogy *Vörösmarthy* nem azért jött be, hogy *Szell* ellen szavazzon.

— Ni, *Jókai* is bejött! — mondják másutt. De hát *Jókai* aligha jött azért, hogy a magyar nyelv ellen szavazzon. Hiszen még *Gyulai* Pál is Bánffyval szavazott.

A hirdetett *kilenczedik* szakasznál elsőnek gróf *Esterházy* János szólalt fel s azt a módosítványt nyújtotta be, hogy az utlevélminták Magyarországra és Horvátországra egységes szöveggel, magyar-horvát- és francia szöveggel állíttassanak ki. Akkor aztán Magyarországra a magyar, Horvátországra a horvát szöveget állíthatják ki.

Báró *Prónay* Dezső azon kezdte, hogy referál a miniszterelnök óhajlásának s kihatás felszólalásából minden érzelmi momentumot, bár meggyőződése szerint az érzelmei nélkül realis politikát csinálni nem lehet. Rídeg jogi szempontokkal határolja körül álláspontját. Az utlevélszövegnek, mint egésznek, éppen úgy része a végrehajtás, mint például a törvénykezési rendszernek része az eljárás és végrehajtás. Az utlevél külső alakjához megállapítása az utlevélszövegbe és nem a végrehajtásra tartozik, mert az utlevél közokirat. A magyar törvényhozásnak tehát az 1868: XXX. t.-ez. szellemében joga van az utlevél külső alakjához megállapítani. A horvátoknak egyezményileg biztosított privilégiumait igen is respektálni kell, de a kiváltságot odáig terjeszteni nem lehet, hogy nemzetközi viszonylatokban a horvát nyelv a magyar nyelvnek fölébe kerekedhessen. Adjuk meg a horvátoknak, a mi az övék, de ne dobjuk nekik, a mi a miénk. Epen azért pártolja gróf *Esterházy* módosítását, amennyiben pedig az el nem fogadtatnék, a maga részéről azt indítványozza, hogy az utlevelek teljesen azonos nyomtatványokon állíttassanak ki, még pedig Magyarországon magyar és francia nyelven, Horvátországban pedig magyar, horvát és francia nyelven.

Báró *Bánffy* Dezső ma is fentartja, hogy a magyar állam szuverénitása csak úgy őrizhető meg, ha az utleveleken *csak magyar és francia* szöveg lesz. Módosításával ezt ajánlja. De ha ez nem fogadtatnék el, akkor ő is elfogadja gróf *Esterházy* módosítványát, mint a mely az övéhez legközelebb áll. Egy nemzetet nagygyá tenni, egy államot állandó alapokra fektetni nem lehet, ha az érzelmeiket kihagyjuk a játékból. Sovinizmus nélkül nagyot alkotni soha sem fogunk. A Bismark sovinizmusa nélkül nincs az a nagy Németország, melyet ma is a sovinizmus erősít. Ohne Herz keine Politik — mondta Bismarck — s igaza volt. Akármilyen kiesi a más alkalom, mégis ki kell mondani, hogy a magyar

nemzeti állam kiegészítésében sovínistáknak kell lennünk!

Most egy kis szabályvita támadt *Csáky* elnök és *Bánffy* között, minek eredménye az volt, hogy elsősorban *Bánffy* módosítása kerül majd szavazásra.

A vita berekesztetvén, *Szell* Kálmán miniszterelnök nyilatkozott. In teori egyetért azzal a felfogással, hogy érzelmei nélkül politikát csinálni nem lehet. Nagyon természetes ez, mert hiszen a politikát emberek csinálják. Az alkotásnál nagy szerepe van az érzelmei, de a mikor az írott törvények tiszteletben tartásáról van szó, akkor az érzelmeiket, ha fájdalmas is, el kell némitani. Tisztelni kell az adott szót és tisztelni kell az írott jogot. Csak azért óvott tegnap attól, hogy ezt a kérdést sovinizmussal tárgyaljuk. A maga helyén ő is sovínista, de a törvényvel szemben nem az, nem szabad annak lennie.

A miniszterelnök ezután báró *Prónay*val polemizált és *Bánffy*val, a kité azonban mindig csak „*tisztelt előttem szóló főrendi tag ur*”-nak nevezett. Beszédét azzal végezte, hogy itt nincs szó nemzeti gondolatról, hanem csak egy adminisztratív intézkedésről. A parlament talán csak képviseli egy nemzet egységét, mint egy utlevél és lám, a parlamentben a horvát képviselőnek joga van horvátul beszélni s az állam egysége ezzel esorbát nem szenved. A főrendiháznak ma az a kötelessége, hogy a törvény s az adott szó tiszteletét óvja, még ha ez érzelmeibe is ütközik.

Báró *Prónay* Dezső félreértett szavait akarja helyreigazítani s erre engedélyt kér a 46. §. alapján.

— A 46. §. alapján nem, de az 53. §. alapján igenis joga van szólni — jegyezte meg *Csáky* elnök.

Báró *Prónay* Dezső: Mégis csak a 46. §. alapján van jogom beszélni. A miniszterelnök az ő szavait félremagyarázta s olyan tételeket ezáfoltt, melyeket ő sohasem állított fel, ellenben egyetlen kérdésére sem válaszolt.

Szell Kálmán miniszterelnök vizszon válasza után következett a szavazás.

Ezután *Bánffy* Dezső báró módosítványát felállással valamennyi szavazattal 5 ellenében, — továbbá *Esterházy* János gróf módosítványát névszerű szavazásban és *Prónay* Gábor módosítványát ugyancsak fellállással elvetették és a javaslatot részleteiben is elfogadták.

Egyház és iskola.

A negyedik protestáns estély.

A Hittanszaki Önképző Társulat február 1-én rendezte negyedik protestáns estélyét. — A vasárnapi estélyen a kántus éneklő *Beethoven* Esti himnuszát, majd zóltárt, *Szűcs* Margit urhölgy *Jókai* „Anna keserve” című költeményét szavalja, *Bernáth* Gizella urhölgy ezimbalmozik, *Hajdu* László énekel *Balog* István zongorakísérete mellett, *Csiky* Lajos tanár a vallásról és a nőkről értekezik, végül *Ujlaky* Miklós társulati alelnök tart felolvasást. Az estély délután öt órakor kezdődik a főiskolai díszteremben s azt bárki díjtalanul látogathatja meg.

VIDÉK.

A tragédia vége.

— Saját tudósítónktól. —

Egy véres családi tragédia utolsó felvonása játszódott le a dunántúli Jakabfalva községben, hol, mint tudósítónk jelenti — egy fegyházviselt ember állott

bosszút életének megrontóján. Hat évvel ezelőtt történt, hogy *Bánás* Márton gazdaember hűtlenségen kapta fiatal feleségét *Czikán* Miklós odaváló legénynyel. *Bánás* felháborodásában baltával rontott a csábitóra, de az asszony közibük ugrott s a halálos csapás az asszonyt érte, aki rögtön mdg is halt, a csábitó pedig elmenekült.

Bánást akkor elítélték s a hosszú rabságból egy hónappal ezelőtt tért haza feltételes szabadságra. Rabsága alatt kis vagyonszája elszórt s mióta hazajött régi jó emberei könyörületességéből élt. A múlt héten váratlan eset történt. *Czikán* Miklós gazdaembert darabokra vagdalva találták meg az erdőben, ahonnan fát szállított. A gyilkosság felfedezése után mindenki *Bánásra* gondolt, de a fegyházviselt ember ekkor már eltűnt a faluból, még szállásadója sem tudott róla semmit.

A csendőrség megindította a nyomozást, meg is találták az erdőben, ahol egy fára felakasztotta magát. Zsebében levelet találtak, melyben megírta, hogy csak azért vágyott haza a fegyházviselt ember ekkor már eltűnt a faluból. Szándékát végrehajtotta, most tehát már neki nincs semmi keresnivalója az élők között, mert nem akar visszakérülni az élőhalottak közé.

Öngyilkos megyei főpénztárnok.

Nagy sikasztás az árvaszéknél.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoralja-Ujhely, jan. 26.

Arnotfalvy *Tivadar* megyei főpénztárnok tegnapelőtt öngyilkossá lett. A vármegye egyik legtekintélyesebb emberének katasztrófája óriási megdöbbenést keltett s mihamar azt beszéltek, hogy *Arnotfalvyt* a büne kergette a halálba.

A boldogtalan ember hirszerint sikasztott. *Krivány* János módjára az árvákat károsította meg s mikor látta, hogy nincs menekülés a börtön elől, a halálba menekült.

Sátoralja-Ujhelyen most folyik a megyei pénztárak átadása, *Arnotfalvy* tevékeny részt vett az átadási munkálatokban. Tegnapelőtt délben a hivatalában egy levelet irt s azt egy cselédleánnyal fivéréhez, *Arnotfalvy* *Emil* rákosi ellenőrhöz küldte s e levélben tudatta vele szörnyű elhatározását. Alig, hogy a leány elment a levéllel, *Arnotfalvy* hivatalában forgópisztolyal a homlokába lőtt. Nyomban meghalt.

Az árvaszéknél most derültek ki az évek óta üzött visszaélések s ezek kergették a főpénztárnokot a halálba.

Az eddigi hiány 64,000 korona.

A vizsgálatot *Talpokovics* *Vazil* pénzügyigazgató vezeti s a közönség nagy érdeklődéssel néz a vizsgálat eredménye elé.

Arnotfalvyt becsületes embernek ismerték és sokan nem hiszik el, hogy ő követte volna el a visszaéléseket. Mondják, hogy a sikasztások még a hetvenes években történtek. *Arnotfalvy* három hét előtt nyugalomba vonult, mert egy *sátoraljai* pénztárvezérigazgatójává akarta választani. Nejétől évek óta elváltan élt. gyermeke nem volt. Egyik fivére *István* honvédeztudós, a másik *Alfréd* honvédszázados. *Emil* fivéréhez intézett levelében azt írja *Arnotfalvy*, hogy reméli, hogy a vizsgálat őt tisztázni fogja a csuf gyanu alól.

Borzalmas halál hírét közli velünk

velezzel levelezőnk. *Tánczos* *Mihály* ottani lakos 8 éves *Mihály* nevű fiacskája keresztül akart menni a befagyott Sajón, de a jég beszakadt alatta és a szeren-

esetlen gyermeknek nyoma veszett. Két pajtása, kik a paron szemtanúi voltak a szerencsétlenségnek, vitte meg az agyonrémült szülőknek a gyászos hirt.

MULATSÁGOK.

Postások tánczvizalma. A debreczeni m. kir. posta- és távirada altisztek és szolgálak saját özvegyeiket, árváikat segélyező és temetkezési egyesületük javára február hó 14-én, azaz szombaton a „Korona” dísztermében zártkörű jótékonyezélu tánczvizalmat rendez. Beléptidij személyenként 2 kor. Családjegy 3 személyre 4 kor. Kezdeté este 8 órakor. A rendező bizottság élén állanak: Véesei Sándor háznagy, Merzsák Gyula elnök, I. Kovács János alelnök. Kákes Mihály pénztárnok, Boros György ellenőr, Gyöngyösi Ferencz ellenőr, Csorba József jegyző. Rendező bizottsági tagok: Bartha József, Balla József, Bagosi Péter Pál, Berezag Albert, Erdei József, Farkas Gábor, Fegyveres Sándor, Gulyás István, Harsányi János, Illó János, Kopányi István, II. Kovács József, II. Kovács János, Kirvau László, Krón József, Kuczik Mihály, Nagy István, I. Nagy Imre, II. Nagy Imre, Major Gábor, Makai József, Nagy Ferencz, Nagy András, Románczky Ede, Sallai János, Sárándi Bálint, Schindler Ede, Szőke Imre, Szabó Bálint, Szilágyi Zsigmond, Szliva Ödön, Szina Sándor, Szőnyi Sándor, Szabó Lajos, Tóth István, Tar József, Tóth András, Vincze Bálint.

A Dalegylet történelmi hangversenye. Irtunk arról, hogy a debreczeni dalegylet történelmi hangverseny-ciklust rendez, melyen a régi magyar dalköltészet feledésbe ment remekait eleveníti fel. A mozgalom époly jelentős, mint dícséretre méltó. A csodaszarvasról szóló rege például, mely legmitikusabb emlékünck a magyarság eredetéről, bennél a köztudatban, de erő és szín nélkül. Ezt a szint, a mese közvetlenségét és báját a dal tökéletesen kidomborítja s épen ezért maga ez egyetlen regedal előadása is esemény. A Dalegylet választmánya buzgón dolgozik az első, február 4-iki hangverseny sikerének előkészítésén. A kinek esőp érzeke van nemzeti nagy hagyományaink, emlékeink iránt, az okvetlenül meghallgatja a hangversenyt. Bizvást csak gyönyörűségére.

SZÍNHÁZ.

Lizelott. Üres ház előtt játszottak színészeink a Lizelott második előadásán is. A mit referensünk a repriz alkalmával elmondott, azt fényesen beigazolta a tegnapi est. A közönség egyszerűen unatkozott az előadás alatt és nem tudta megérteni, — hogy *Hahnel* Aranka miért akart mindenáron a darabban ellenkezésbe jönni a derék, becsületes Stobitzer Hermar, a szerző intenczióival. Így volt a szereplők javarésztéről is a közönség. Makó Lajos e kitünő ötlete tehát ismét hajótörést szenvedett.

(s. b.)

A színházi bizottság új tagjai. A holnapi közgyűlésnek egyik igen érdekes tárgya lesz a színházi bizottság újra alakítása. A mint értesülünk, a bizottság két igen érdemes tagja ezuttal nem kíván mandátumot vállalni, a két megüresedett szinügyi bizottsági tagságra *Dobioczký Sándor* és *Tóth István* a jelöltek.

UJDONSÁGOK.

Mitrovics Gyula temetése.

Debreczen, január 28.

A hó lepellel takart Kossuth-utczán egész áradata vonult tegnap délután a fekete ruhába öltözött néptömegnek. A Kossuth-utczai új templom szárnyai alatt épült lelkészi lakás volt a hőmpölygő emberáradatnak végső stációja, a hol a debreczeni ev. ref. egyház halottja Mitrovics Gyula feküdt koporsójában. A fekete érzekoporsón a lelkész fegyvere, a szentírás feküdt, mellette két koszoru, a család és a debreczeni hívek koszoruja.

Az egyház halottjának méltóságos komor pompájú temetése volt. A halottas háznál megjelent Debreczen közéletének minden tényezője — az utca két oldalát, a templom előtti hatalmas térséget és a templomot pedig a hívek óriási tömege töltötte meg.

Mitrovics Gyulával a magyar református egyház egyik fényes tehetségű harezosa, tömör oszlopa ment át a mulandóságba. A gyász, a veszteség ereje teljes fájdalommal sulytotta le hiveit, a kik elhunyt lelkészü utolsó utján a kegyelet érzelmeinek felemelő módon adtak kifejezést.

Tudósítónk a végtisztességről az alábbiakat jelenti:

A gyászháznál.

Délután két órától kezdve szakadatlanul ömlött az emberáradat a Kossuth-utczai lelkészi lakás felé, a melynek udvarán helyezték el a leólmozott érzekoporsót. Két koszoru és egy biblia feküdt a koporsón — a család és a debreczeni hívek koszoruja s Mitrovics Gyula bibliája, a melyet a templomban használni szokott. Az udvarra csak kis közönséget bocsátottak be, a szük folyosón így is nehéz volt a közlekedés. Félháromkor megérkezett a kántus és a tanítóképezde növendékei. Pár perczel ezután felhangzott a gyászenek. A halottas háznál a gyászakus ebből állott. A többi a templomban és a temetőben folyt le.

A Kossuth-utczai templomban.

A mint a gyászenek a parachia udvarán elhangzott — a koporsót átvitték a Kossuth-utczai templom előcsarnokába. A parochiától a templomig óriási néptömeg csoportosult, a mely néma esendben nézte a koporsó átszállítását.

A templom ekkor már tömve volt gyászoló közönséggel. Az urasztalával szemközti levő padsorban ültek: *Kiss Aron* püspök, *Puky Gyula* főispán, *Kovács József* polgármester, *Degenfeld József* gr. egyházkerületi főgondnok, *K. Tóth Kálmán*, *Dicsőfi József*, *Kiss Albert*, *Jánosi Zoltán* lelkészek, *Wolafka Nándor* dr. püspök, *Váradý Károly* a kegyes tanítórend főgimnáziumának igazgatója, *Dóczy Imre* középiskolai felügyelő, dr. *Kérészy Zoltán* akadémiai rektor professzor, *Sass Béla* a Konvent jegyzője, *Simonffy Imre* kir. tanácsos, a debreczeni egyház főgondnoka, *Erős Lajos* teológiai dékán, *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár, dr. *Óreg János*, dr. *Jászai Viktor* jogtanárok stb. A baloldali két első pad a család számára volt fentartva. A család mögött ültek a presbyterek, élükön *Somogyi Pál* főjegyzővel. A karzaton és a földszinten hívek foglaltak helyet. A katedra alatt a sárospataki deputáció ült *Radácsi György*

sárospataki küldöttségi vezetővel. A szószék és az urasztala fekete lepellel volt beborítva.

Három órakor jött be a gyászoló család *Kiss Albert*tel együtt, aki az özvegyet vezette. A mint elhelyezkedtek, az orgona mellett tömörült kollégiumi kántus rázendített a gyászenekre:

„Ne sirjatok a tél sirjában
Szendergő természet felett.”

Ezt a szép harmonikus temetési éneket zengette a jól fegyvelmezett kar *Mácsay Sándor* vezetésével. A kántus éneke után felzendült az orgona s a hívek együtt énekeltek a kilenczvenedik zsoltárt:

„Te benned biztunk eleitől fogva...”

A mint a gyászenek elcsendesült, *Görömbey Péter*, a felső-szabolcsi egyházmegye lelkésze lépett a szószékre s gyönyörű beszédben méltatta az elhunyt lelkész érdemeit.

— A mai gyászos példa is szomoruan mutatja — kezdte beszédét, hogy az Ur még az ő szolgálainak sem ad örök életet. Ime, a böles, a tudós, a kiváló férfi is ravatalán fekszik behunyt szemekkel, néma ajakkal. Beszéde további folyamán Mitrovics Gyulát az embert, a tudóst és a lelkészt méltatta. Alkotásainak maradandó becsü eredményei Sárospatakhoz vannak fűződve. Debreczenben az ötvennégy éves férfi nem lépett a produktivitás terére. A hét esztendő, a mit eltöltött, a hanyatló férfikor esztendei voltak. Míg Sárospatakon a huszonnyolcz éves működés egy tetterős élet csodásan szép eredménye addig Debreczenben a hét esztendő a ragyogó nap hanyatlásának hét éve volt. Sárospatakhoz fűzte Mitrovics Gyulát a férfi kor minden tiszta szép álma. A debreczeni levegő, a debreczeni környezet idegen volt neki s a mint feleserelte a Rákócziak, a Vayak főiskolájának katedráját *Méliusz Juhász Péter*, *Révész Bálint*, *Révész Imre* örökeivel, mintha vesztett volna abból a nagy személyi varázsból, a mely a bodrogparti Athénben körülvette. A kiváló halott érdemeinek elsorolása után megható szavakban bucsuztatta el *Görömbey* az elhunytat családjától, egyházától s beszédét fennszárnyaló imádsággal zárta be.

Az ima után ismét felzendült a kántus éneke s a közönség kivonult a templomból és indult a temető felé.

A temetőben.

Hat lovas gyászkoocsira tették fel a koporsót s csakhamar megindult a menet a Kossuth-utczai temetőbe. A gyászkoosi után a család férfi tagjai, a küldöttségek és a testületek vonultak. Hosszu időbe került, míg az óriási menet kiért a temetőbe. A sir a temető baloldali főútján van, itt csoportosult a gyászoló közönség. A mint a koporsót levették a koocsról s elhelyezték a sir mellé, *Erdős József* dr. teológiai tanár mondott imádságot. Az igaz ember örökké él, ez volt imájának alapgondolata s lelkének fénye a siron tul is fénylik.

Az ima után dr. *Novák Lajos*, a sárospataki teológiai akadémia tanára mondott gyönyörű bucsubeszédet. Sárospataki tanártársai, a főiskola növendékei nevében bucsuztatta Mitrovics Gyulát, a kinek tudása vezérlő csillag volt, s szelme örökké élni fog. *Novák* kitünő szónok, esengő hangjával mély hatással van hallgatóira. Beszéde általános meghatottságot keltett.

Novák bucsubeszéde után a kántus énekel — aztán reá borult a hant Mitrovics Gyulára — s most már örökre ott marad a Kossuth-utczai temető esendes kertjében.

Le van foglalva!

* **A polgármester bankettje.** Kovács József, Debreczen város polgármestere holnap esütörtökön este, a városi közgyűlés után a Bika-szálloda disztermében estebédet ad. — A polgármester estebédjére a törvényhatósági bizottság tagjai s társadalmi életünk más kitűnősegei, közel négyszázan hivatalosak. A meghívókat részben tegnap, részben ma kézbesítik.

* **A felügyelő bizottság megszüntetése.** A holnap, esütörtökön tartandó közgyűlés alakítja meg az egyes véleményezésre hivatott albizottságokat. Az albizottságok egyik legfontosabbjai közé tartozott eddig a házi pénztár és számvevőség működését ellenőrző felügyelő bizottság. Ennek a felügyelő bizottságnak a mandátuma is lejárt a múlt év 31-én, tehát most kellene a bizottságot újonnan alakítani. A tanács azonban a jog- és pénzügyi bizottság véleményével ellentétben, a felügyelő bizottság végleges megszüntetését fogja javasolni a esütörtöki közgyűlésnek.

* **Áthelyezés.** Wlassics közoktatásügyi miniszter Velkey Zoltán hajdusoboszlói polgári iskolai tanítót, Breznóbányára helyezte át.

* **Ankét a csendőrkerület ügyében.** Az újonnan felállítandó csendőrkerületek ügyében pénteken délután nagy ankét lesz a honvédelmi minisztériumban. A tárgyalásokon az összes csendőrkerületek parancsnokai résztvesznek s Groman államtitkár elnökle mellett az új kerületek beosztása fölött határoznak. E beosztás tervét, mely a központban készült, mi már ismertettük s az ankét valószínűleg elfogadja ez elaborátumot. A tárgyalások különben a szakaszok és őrsök rendezésére is kiterjeszkedik.

* **Uj ügyvéd.** Dr. Visky Sándor, a debreczeni kir. törvényszék rokonszenves fiatal jegyzője a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt tegnap sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát.

* **Felhívás Debreczen város gazdaközönségéhez.** Ezúton értesítem Debreczen város t. gazdaközönségét, miszerint az 1903. évi hortobágyi legeltetési jogok alapján képező birtoknyilvántartás elkerülvén azt a közzététel napjától a kihajtási időig hivatalomban (Városháza, keresztépület I. emelet 20-ik szám) esetleges kifogásaik megtétele céljából megtekinthetik, nehogy ezen kifogások majd a tavasszal, a beálló hajtás idején tétessenek, a mikor nagy fennakadást idéznek elő. Debreczen, 1903. január 27-én. Kovács Sándor városi számvevő.

* **Az állami tisztviselők országos szövetsége** most tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés a választmány tagjai sorába választotta Kazinczy Gábor debreczeni táblabíró, az országos szövetség debreczeni fiókjának elnökét.

* **Állatkiállítás.** A kisvárdai Gazdasági Egyesület arról értesíti a debreczeni hatóságokat, hogy márcz. 8. és 9-ik napjain apaállatkiállítást rendez. Az állami méneket ugyan ez időtájt osztják ki, de a szarvasmarha fedeztetés céljából különösen a községi előjáróságoknak nagyon

ajánlatos, ha a szükséges apaállatokat a kiállításon szerzik be, hol nagy a választék. A kiállításon különben több debreczeni gazda is résztvesz.

* **Eljegyzés.** Némethy János hentes eljegyezte Guba Gyula nagylétei földbirtokos, függetlenségi pártelnök kedves leányát, Zsófikát.

* **Agyongázolt munkás.** Tegnap számunkban részletesen megemlékeztünk a dohánygyár előtt történt vasuti szerencsétlenségről. A halálra sebzett Nagy Lajos még az éj folyamán meghalt. Az elhunytat felesége és kis leánykája gyászolja. A rendőrség tegnap hallgatta ki a szerencsétlenség szemtanuit, a mikor kiderült, hogy Nagy Lajosnak egy másik társát is elütötte a vonat, de annak az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt. Őt a vonat akkor érte utól, mikor már a sinen áthaladt és így nem maga elé rántotta, hanem az árok felé hajította. Neki esett a távirda oszlopnak, melyet önkéntelenül átölelt és mozdulatlanul maradt, míg a vonat el haladt. A szerencsétlenül járt Nagy Lajos családja iránt városszerte nagy részvét nyilvánul.

* **A debreczeni Dalegyelet** február 5-iki történelmi hangverseny estélyére szülő páholy-jegyek Szentkirályi Tivadar díszműáru üzletében 5 koronáért kaphatók. E páholy-jegyek a pártoló tagok szerzett jogait nem érintik.

* **Halálos szerencsétlenség.** Megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, mely szombaton történt a vasuti indóházban, melynek szerencsétlen áldozata Libucz József kocsitisztító volt. Libucz ugyanis egy létráról az előcsarnok következtére zuhant és koponyarepedést szenvedett. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba, a hol tegnap éjjel, anélkül, hogy eszméletét pillanatra is visszanyerte volna, meghalt.

* **Uj körorvos.** A mikepéresi és felső-józsai járás körorvosi állása dr. Aezél Béla elhalálzásával üresedésbe jött. Mikepéres, Alsó- és Felsőjózsa községek képviselőtestületének 16 tagja tegnap délelőtt választotta meg az új körorvost. A választást, mely a városházán folyt le, Orosz központi főszolgabíró vezette. Két jelölt közül egyhangulag dr. Gáspár Gézárt választották meg.

* **Magyar név.** Grósz Béla debreczeni lakos belügyminiszteri engedéllyel *Gellért*-re magyarosította nevét.

* **Tüzek a megyében.** *Meisels* Vilmos nádudvari, br. Balassa-tanyai bérlőnek birtokán egy eselédlak égett le. A lángok elemésztették a eselédeknek 300 korona értékű, a padláson volt ingóságait is. Az összes kár 2600 korona, mely biztosítás folytán megtérül. — A Balmazújváros melletti Nagyháton özv. *Stark* Istvánné bérlőnek szalma-, tőzkekazla és fabódéja égett le, 720 korona értékben. Minden biztosítva volt. — *Magyar* Mihály szoboszlói lakos háza kigyuladt s a zsindeletető nagyrésze leégett. A tűz Barton Juliánna eseléd gondatlanságból származott, a ki a boglyakemenczébe a kellelénél jobban fűtött be.

* **Csendőrségi hírek.** *Czibere* Gábor nádudvari legény egy tyukólat akart felfeszíteni, a csendőrség azonban rajta érte a betörésen. — Kapitány Jánosné kabai asszony malacját jogtalanul elsajátította özv. *Kupás* Sándorné, akit a

járásbírósnál följelentettek. — *Varga* Mihály és *Kerekes* Gergely balmazújvárosi lakosok nyílt utcán bottal összeverték *Hartmann* Ferenczet. — Ugyanezt tette *Czifra* György dorogi gazdával *Kovács* András újfahértói lakos. — A debreczeni csendőrség elfogta *Lakatos* János kőborezigányt, akit a Mikepéresen tavaly elkövetett nagy lólopással gyanúsítanak. *Lakatos* mindent tagad. — *Rácz* Györgytől, egy betegen fekvő dorogi gazdától rokonai, *Petkó* Zsuzsanna és fia berendezési dolgokat raboltak el, úgy, hogy a beteget ártalmatlanná tették. — *Balsai* János dorogi hentes Nagy János kutyáját, mely a mészárszékekben állandóan hust dézsmált, agyonlőtte. A hentes idegen vagyron rongálása miatt följelentették.

* **Az önálló munkás betegség-lyező pénztár** tegnap délután kegyeletes emlékünnepelet rendezett a Kossuth-utcai temetőben *Kövesdy* János sirjánál, aki a munkás pénztárnak egyik jóltevője volt. A tagok délután három órakor vonultak ki *Vetéssy* Mihály titkár vezetésével a *Kövesdy* sirjához. Először a dalárda énekelt, azután *Vetéssy* titkár mondott szép beszéd, a melynek vége így hangzott: „Ne kérgesítse el a munkás szívét az élet küzdelme sohasem. Emlékezzék meg hálával jóltevőiről mindenkor”. — A beszéd nagy és mély hatást tett a jelenlevőkre s az alapító fia *Kövesdy* Imre szép szavakban fejezte ki köszönetét. Az ünnepély a dalkör énekével ért véget.

* **Az elsikkasztott takarékpénztári könyv.** Megirtuk, hogy özv. *Seres* Sándorné debreczeni asszonytól két földesi lakos elsikkasztott két malacot s egy 600 koronáról szóló takarékkönyvet. A tetéleni csendőrök most megkerítették a bűnösöket, a kik beismertek mindent, de a könyvet nem tudták előadni. Előadták azonban, hogy a betétkönyvet egy debreczeni ügyvéd útján a kir. ügyészséghez juttatták. A csendőrök ugyane hatóságnál tettek jelentést a bűnösök ellen.

* **Ékszerlopások.** A csendőrség két nagyobb ékszerlopásról ad hírt. Az egyik *Bárany* Mátyas nádudvari lakos kárára történt. Az ismeretlen tettes, akit most az ügyészség is köröztet, betörés útján 250 korona értékű ékszert emelt el a zárt szobából. — A másik lopás sokkal érdekesebb. *Rosenfeld* Lipót kabai kereskedőtől e hó 21-én hajnalban egy 100 koronás fülbevalót, 2 aranygyűrűt, melltűt, karpereczet, gyémántkőves gyűrűt, óraláncot loptak el 350 korona értékben. A csendőrség a káros egy rokonát gyanúsította a tett elkövetésével, aki a lopást megelőző este a háziak tudta nélkül ott járt a szobában. Mielőtt azonban ily irányban kiterjeszhető volt volna a nyomozás, a káros visszavonta panaszát s mire a csendőrség beszüntette az eljárást.

* **Gazdátlan komp.** A Tisza nagyon megáradt és szentes vizének áradata sok ingó-bingó dolgot ragad magával a kiszélesedett mederben. A csegei révészek tegnap egy hatalmas kompot találtak a Tisza partján. A komp tizenöt méter hossza és fauszatásra való. Az iromba uszóalkotmány nagy feltűnést keltett Csegen, a hol ilyesmit látni is ritkaság. A debreczeni főszolgabírósnak most keresi a komp gazdáját.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következő halálozásokat jegyezte be az anyakönyvi hivatal: *Rubi* Erzsébet ev. ref. 2 éves; *Nagy* Lajos r. kath. 29 éves kovácssegéd; *Meszarik* József ág. ev. 24

éves fésüssegéd; Libucz József r. kath. 20 éves kocsisztító; Oláh Irén r. kath. 10 hónapos,

* **Vásárlás ürügye alatt** ment be tegnap délelőtt Boros Testvérek Kosuth-utcai rőfös üzletébe Borók Ráchel h.-pályi-i születésű parasztasszony. Egymásután vétette le a sok árut, de egyik sem tetszett neki. A kereskedő pedig a legszebb árukat rakta elé. Borók Ráchel vásárlás nélkül távozott, de magával vitt egy négy korona értékű kasmir kendőt. Az áru visszarakása közben észrevették a hiányt, utána mentek és elfogták. A rendőrségen kiderült, hogy Borók Ráchelnek csak 17 fillérje volt. Letartóztatták.

* **Kifosztott tanyabérlő.** Az on-dódi tanyák egyikét bérbe bírja Kovács József, aki tegnap egy tehenet jött be eladni a városba. Mikor a tehenet eladta, ebédre tért valami kis korezmába s ott sipisek közé került. A rendőrség azonban kimentette a jó firmák keze közül, a pénzt elvette tőle, s szállásra vitte egy kis szállástadó helyre s ha mámorát kihaludta, a bérlő örömeire majd visszaadja veszélyben forgott pénzét is.

Elfogott betörőbanda.

Nő a betörők közt.

Bécs, január 27.

Közel szeptember óta majdnem minden héten kisebb-nagyobb betörés történt a városban, anélkül, hogy a betörőket elfoghatták volna.

A rendőrség sokáig kutatott utánuk, míg végre most kézrekerítette őket egy véletlen folytán.

Tegnapelőtt, vasárnap délben ugyanis egy elegánsan öltözött férfi az utcán egy aranyórát akart eladni egy teljesen ismeretlen egyénnek, a kinek ez fel-tűnt.

Figyelmeztette tehát erre a legközelebbi rendőrt, a ki az órát áruló egyént a rendőrségre kísérte.

Utközben ez észrevétlenül több tárgyat akart kiszórni a zsebéből, de a rendőr észrevette ezt és sorra felszedte az utca kövezetére kihányt értéktárgyakat.

A rendőrségen aztán kiderült, hogy rovott multu egyénnel van dolguk.

Az illető Rottmann Mór 24 éves bécsi születésű pinczér volt, aki lopásért és betörésért már több ízben büntetve volt.

A rendőrség Rottmant azonnal tartóztatta és házkutatást tartott a lakásán.

Ennek meg volt az eredménye. Rottmann lakásán megtalálták a legutóbbi betörésekből összelopkodott holmit. Valóságos raktár volt ottan.

A lopott tárgyak esomagokba osztva ottan feküdtek szépen sorrendben.

A esomagokra nevek voltak felírva.

A mikor a rendőrök megkérdezték annak okát, az elfogott betörő először

imelt-ámolt, de aztán elmondotta, hogy a név azé, aki az illető esomagban levő tárgyakat „szerezte”.

Rottmann a betörők „raktárnoka” volt. A cédulák révén elfogták az egész bandát.

A banda tagjai egytől-egyig rovott multu egyének, közönséges betörő típusok.

Érdekes azonban közöttük egy Czett Mária nevű 29 éves varróleány, a ki az egyik betörőnek kedvese. Ez a leány — mint később maga is bevallotta — férfi ruhába öltözve részt vett és sok helyen vezette is a betöréseket.

TÁVIKATOK.

Venezuela.

London, január 27. A Reuter-ügynökség jelenti La Guayrából tegnapi kelettel: A tengerészeti hatóságok közlik, hogy a venezuelai kikötők elzárása szerdán megszűnik.

Washington, január 27. Hir szerint Bowen Venezuela nevében a puerto cabellói és la guayrai vámbevételeknek 30 százalékát fogja felajánlani biztosítékul. A vámokat vegyes bizottság fogja szedni, a melyben mindegyik hatalmasság egy-egy képviselőt fog kiküldeni.

Elhamvadt tébolyda.

London, január 27. A londoni Colnay Hatch tébolydában óriási tüzvész dühöngött ma. A tűz reggel félhatkor keletkezett az egyik yavillonban és szédületes gyorsasággal terjedt tovább. A reggeli órákban különben is óriási szélvihar dühöngött és a pavillon rendszerben épült tébolyda épületei egymásután kaptak lángba. A kitűnő londoni tűzoltóság a lehetlennel nem tudott megbirkózni. *A mint a tüzvész kitört, a tébolydában rémséges jelenetek játszódtak le. Az örültek a lángtenger közepette vérfagyasztó üvöltést vittek véghez. Az ápolók menteni akarták a szerencsétleneket, de azok ellenkeztek. — Két óra lefolyása alatt ötvenhárom elmebajos nő veszett a lángok közé. Az ápotók hiába végeztek emberfeletti munkát, az örültekkel nem birtak. Alig tudták megvédeni a lángoktól a férfi ápoltak egyrészt. A tüzet az esti órákra végre sikerült lokalizálni. A mint a hatóság emberei működni kezdtek, a legnagyobb szájalom és iszony vett rájuk erőt. A szénne égett halottak közül egyet sem voltak képesek agnoskálni. A tébolyda pavillonjai közül éppen alig maradt három vagy négy.*

Öngyilkos hadnagy.

Bécs, január 27. Ma hajnalban egy szállóban Betterek Gyula zágrábi születésű közös hadseregbeli hadnagy főbe lőtte magát és meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Vasuti szerencsétlenség.

Dublin, január 27. Tegnap a város határában egy mozdony összeütközött egy személyvonattal. A vonat kisiklott és négy ember meghalt, kilencz súlyosan megsebesült.

Fülöp-szigetéről.

Manilla, január 27. Hir szerint egy önkéntes csapat, a mely rablókat akart kiűzni Zambales tartományból, vereséget szenvedett. A harezban állítólag három amerikai ember esett el.

Leégett szálloda.

Genf, január 27. A város egyik legrégebb szállodája, a „Goldadler“-féle szállodában tegnap tűz ütött ki, a mely az egész szállodát elhamvasztotta. A kár 120.000 korona. A leégett szálloda 1771-ben épült.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bartha Miklós és Zsoldos László.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Szenzációs tárgyalás vonzott nagy publikumot tegnap a budapesti büntető törvényszékhez. A politikai irodalom két munkása Bartha Miklós és Zsoldos László állottak egymással szemben, hogy a büntető törvénykönyvvel tisztázzák azokat a differenciákat, a melyeket Zsoldos László becsületsértő módon irt meg a lapjában Bartha Miklósról. Egész sereg nagy nevű urat idéztek be tanukul, bizonyításul annak, hogy mi az igaz s mi nem. Széll Kálmán miniszterelnök, báró Bánffy Dezső volt miniszterelnök, báró Dániel Ernő, volt kereskedelemügyi miniszter, ifjabb Szász Károly, madarasi Beck Nándor és Gyula, Cséry Lajos, Gajary Odön, Ugron Gábor, Polonyi Géza, Kóbor Tamás, Hegyessy Vilmos, Pályi Ede, Sajó Sándor rendőrkapitány és még sokan mások idéztettek be tanukul.

Agorasztó Péter bíró elnöklete alatt Doleschall és Kramaszta bírók előtt folyt a tárgyalás. Bartha Miklóst dr. Visontai Soma, Zsoldos Lászlót pedig dr. Keszits Antal ügyvéd képviseli.

Visontai ügyvéd kijelentette, hogy a tanukul beidéztettek közül madarasi Beck Nándor betegsége miatt nem jelenhet meg a tárgyaláson, Inezédy László pedig meghalt. Széll Kálmán levél útján jelentette be, hogy elfoglaltsága miatt csak déltájban jelenhet meg a kihallgatáson.

Agorasztó bíró felolvastatta azt a cikket, melyben Zsoldos László éles kritika tárgyává tette Bartha Miklós politikai szereplését s több olyat állított.

a mit Bartha rágalmazásnak és becsület-sértésnek minősített. Kétségkívül erős ez az ezikk s ha igaz az, a mivel a publicista-képviselőt a ezikkiró vádolja, akkor furesa tükröt állított a puritán ellenzéki harezos elé. Egész halom rutnál-rutalbb politikai bünt talált fel Zsoldos László, elmondván, hogy Barthának sohasem volt politikai tisztessége, paktált a kormányokkal, nem is egygyel, hanem valamennyivel; pénzért eladta tollát Széll Kálmán miniszterelnöknek, a kitől 80,000 koronát kapott azért, hogy mint ellenzéki író és szópok, kedveskedjék az ő politikájának. És elmondott még sok egyebet Zsoldos László, a mik bizonyára nem tetszhetek a Bartha Miklós pártjának.

Agorasztó elnök, a nacionálék felvétele után kihallgatta Zsoldos Lászlót.

— Elismeri ennek a ezikknek a szerzőségét?

— Elismerem.

— Mi indította arra, hogy Bartha Miklósról ezeket írja?

— Az igazságszeretet, semmi egyéb. Bartha Miklósról annyi mindent beszéltek, írtak s ő mindazt felelet nélkül hagyta, hogy az igazság érdekét véltém szolgálni, ha provokálom őt a vádak ellen való védekezésre.

Zsoldos egyébként minden vádját kész bizonyítani és kéri a bíróságot, hogy a bizonyítást rendelje el.

Bartha védője sem ellenzi a bizonyítás elrendelését, sőt maga is kéri.

— Kíván még valamit szólni? — kéri az elnök Barthától.

— Engedelmevel, volna néhány szavam. A ezikkiró azzal vádol, magyarul mondva, hogy Széll Kálmán miniszterelnök 80.000 koronáért megvásárolta a pennámat. Tehát jöjjünk tisztára egymással. Én 30 év óta vagyok ujságíró s nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy 30 éves publicisztikai pályán akad a ezikkeim között olyan is, amely a kormányokat védi; ez azonban csak az én igazságérzetemet bizonyítja; ha a haza javára tett valamit a miniszterelnök, azt megdicsérni még az ellenzéknek sem szégyen. Ez csak igazságos kritika. Különben, kérem, tessék rám bizonyítani, hogy én valaha pénzt kaptam bármelyik kormánytól.

Tanukul bevannak idézve Széll Kálmán, a jelenlegi kormány feje és báró Bánffy Dezső volt miniszterelnök; méltóztassék őket meghallgatni.

A bíróság visszavonult, hogy a bizonyítás elrendelésének kérdése fölött tanácskozzék.

A bíróság elrendelte a bizonyítást arra nézve, hogy Bartha tényleg kapott-e nyolcvanezer koronát a kormánytól.

A leszámítoló bank hat tisztviselője egymásután vallotta, hogy a Bartha Miklós neve az adósok listájában nem szerepel.

Széll Kálmán miniszterelnök délután két órakor érkezett meg a tárgyalásra és tévedésből a vádlottak padjára ült.

Az elnök kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy *eskü alatt* kell tanuvallomást tennie.

— Szerepelt-e exzellenciád valaha Bartha Miklós valamely pénzügyi kölcsönében?

Széll: Soha semmiben!

Visontai: Kapott-e Bartha valaha pénzt kölcsön azon intézeteknél, ahol exzellenciád volt azelőtt, vagy zsirált-e neki valaha?

Széll: Sohasem zsiráltam senkinek. Ezentul sem fogok. Egyszer kapott egyik bankban ötezer forintot, de teljesen letörlesztette.

Visontai: Tud-e exzellenciád a pártok közt egy paktumról, melynek

egyik pontja az lett volna, hogy a Bartha ügyét rendezik?

Elnök: E kérdést nem engedem!

Széll: Ilyen paktum sohasem volt!

Széll Kálmán miniszterelnököt ezután megeskették vallomására.

Délután már későn került sor a perbeszédre s jól belenyultak az esti órákba.

A bíróság késő este vonult vissza itélethozatalra. Rövid tanácskozás után az elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint Zsoldos Lászlót egy hónapi fogházra ítélték és kétszáz korona pénzbírsággal súlytották.

§ Üsd fiám! Egy 14 éves sámsoni suhancz cigaretta-ügy miatt összekapott fiatalabb czimborájával és megtámadta ezt. A tíz éves Sólyom János védekezett, de Sándor Ferencz erősebb volt és már majdnem félholtra verte kis társát. Időközben megjelent a küzdelem helyszínén Sándor Péter, a győztes apja is, a ki odaszólt a fiának:

— *Üsd fiám, nem apád! Az apád én vagyok!*

A gyerek hajtott a szóra, amit bizonyít az, hogy a kis Sólyom egy hónapig nyomta az ágyat. A törvényszék a felbujtó apát kétheti fogházra, reményteljes magzatját 8 napi elzárással büntette. Az ítélet jögerős.

§ Tolvaj cselédleány. Tóth Julia egyéki leányzó Csáky János debreczeni lakosnál volt szolgálatban. Ez idő alatt gazdájától porzellántárgyakat és más ingókat, Engel Fánitól pedig ruhaneműket lopott. A törvényszék tegnap 6 havi börtönre ítélte Tóth Juliát, a kit különben esendőrok vezettek elő Nagyszebenből. Az elítélt felebbezett.

CSARNOK.

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rablánczon a hazáért.

— Irtá: FARKAS EMŐD. —

— Folytatás. —

De Farkas egyre gyöngült s mikor kihallgatásra vitték, sokszor bele kellett fogóznia szuronyos öreibe, hogy el ne essék.

Minden kérdésre egykedvűen, sőt ridegen válaszolt, a mi gyakran annyira kihozta sodrából a hadbíró, hogy Spitzbubnak, miserabel Kerlnak czimezgette.

Ez öt napig tartó zaklatás még jobban kimerítette s bármennyire titkolta is betegségét, meglátszott a sápadt, beesett, szenvedő arcán. Mikor visszavezették czellájába, szédülve, szinte roskadozva feküdt az ágyára, szívét borzasztó fájdalom fojtogatta s könyek patakzottak végig az arcán.

Valami kegyetlenül édes vágy a halál, a megsemmisülés vágya szállotta meg. A gondtalan élet, a boldog ifjúság, a mosolygó örömei virágai közül a börtönágy maró tüskéi közé hullva, egyszerre arra a sötét gondolatra ébredt, hogy édesebb az életről a halál.

Mit is várhat ő már az élettől. Legszébb idejét börtönben sinyli át, elméje eltompul, lelke elfásul, szíve megkérdésedik s ha évek múlva talán szabadon eresztik, nem örülhet többé a szabadságnak, az ifju kor elvesztett idejét a férfi nem pótolhatja többé, jövője megölve,

tudományos pályája ketté szakítva, mi lesz belőle?

E sötét gondolatok marósavként ették be magukat lelkébe s elhatározta, hogy öngyilkos lesz.

A szívet hajtó vért az étel frissíti föl és teszi munkaképesé. Nem fog tehát enni, így vet véget börtönéletének.

Es amint ezt így elgondolta, valami csodás esőndéesség szállott a lelkébe, a mely hasonlított a fenékgig befagyott patakhöz.

A mikor az őr behozta ételét, egyszerűen szétöntötte a szobában. Másodnap este azonban már olyan szédülés fogta el, hogy alig birt járni.

Harmadnap reggel pedig azt vette észre, hogy nem tud fölkelni az ágyból.

A mikor az őr benyitott, ő félálomban volt s bár nyitva volt a szeme, mindent forogni látott s mikor az őr rászólt, hogy itt a fekete kávéja, gépiesen sutogta, hogy tegye a kemence parkányára.

(Folytatás.)

Szinlap.

Ma szerdán, 1903. évi január hó 28-án: először:

Monna Vanna

Dráma 3 felvonásban.

Holnap, csütörtökön január hó 29-én, bérlet 103-ik szám „A” itt másodszor:

Monna Vanna.

Dráma.

KITÜNŐ ASZTALI BOROK érkeztek Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe. Szabó Gyula úr termése. *Armelleki* asztali vegyes 1 liter 35 kr. *Armelleki* rizling . . . . . 1 liter 40 kr. **Leszállított árak!**

Farsangi czikkek

nagyválasztéka

KARDOS LÁSZLÓ

Kossuth-utczai üzletében.

Nevezetesen fehér és színes:

Batisztok,

Ajour szövetek,

Ingek,

Harisnyák,

Zsebkendők,

Dizskötények.

A híres és közkedveltségnek örvendő Kaszon-Impér

„Répáti“ savanyuviz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól, egész friss töltésben kerül forgalomba,

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: a K.-Impér „Répáti“ savanyuviz a jók között is a legjobbak közé tartozik, nemcsak mint élvezeti itál kitűnő, hanem mint gyógyító itál is megbecsülhetetlen szerencsés vegyi összetétele rendkívül dus szénsavtartalma következtében megérdemli, hogy a maga nemében legkitűnőbbek egyikének tekintessék.

Parjesz Zsigmond dr. professor a következőképen nyilatkozik: Alulírott bizonyítom, hogy a „Répáti“ savanyuvizet a nyákhártyák hurutos bántalmait ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.

Első rangu gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbetegségekre, gyuladással, hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb. stb.

Főuri kedvencz itál, a legkedvesebb pezsgőborviz.

Debreczeni főraktárunk: **Kontsek Géza és Félégyházy János uraknál,**

hol mindig friss töltésben kapható.

Kereskedőknek és vendéglátóknak nagybani előny árak.

Következő vendéglőkben kapható: Hauer Bertalan, Angol királynő, Németh András, Bika-szálloda, Törő Imre, Fehérlő-szálloda, Dréher sörcsarnok, Frohner-szálloda, Vogel Ferencz Vasut szálloda, Kiv-pipa, Kemény János, Széchenyi-szálloda, Szarvas vendéglő, Debreczeni szálloda, Kormos vendéglő, Zech Józsefnél Korona vendéglőben

Építésszek és építetők

figyelmébe!

Van szerencsém a tekintetes építész és építésmesterek, valamint a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni és értesíteni, hogy 10 év óta fenálló, hét év óta pedig gőzerőre rendezett asztalos műhelyemet újabb, nagyobb munkaerőt bíró gépekkel pótoltam, mely által azon helyzetben vagyok, hogy nagyobb építkezéseknél szükséges munkálatokat is elfogadhatok, elvállalok ezenkívül portál építéseket, bolti-, kávéházi berendezéseket, a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

KALÁSZY KÁLMÁN
asztalosmester.

Kassa-utca 6 ik szám.

Loden szövetmétere 11 krtól feljebb

1 méter 80 cm. széles tennissz flanel 12 krajczár.

Az üzlet teljes feloszlata miatt

hatóságilag engedélyezett

Végkiárusítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vászon és rövidáru üzletemet feloszlattam s a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig:

Női ruhaszövet
Carton, batizst
Vaszon, Chiffon
Velez, flanel
Posztó és haraszt kendő
Delektüző (mieder)
továbbá

Női-, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női-, férfi- és gyermek fehérneműek
Gallérok, zsebkezdők
Paplanok, esernyők
Függönyök, agyterítők
Mindenféle bélesneműek.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS
Alföldi Takarékpénztár épület.

1 pár finom kezelő 20 kr., 1 ötrétű gallér 12 krajczár.

Flanel blousok 67 krtól feljebb.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a megboldogult férjem,

ezimű **Temetkezési intézetet**

Elengedhetetlen kötelességemnek tartom hálás köszönetet mondani mindazon jóakaróknak, kik elhalt férjem vállalatát kitüntető bizalmuk és megbízásaikkal megtisztelni szivesek voltak.

Egyidejűleg az iránt esedezem, hogy özvegyiségemben töllem se vonják meg pártolásukat, keressek fel üzletemet gyászos eseteik alkalmával, hogy alkalmam lehessen bebizonyítani, miszerint olcsó árain, gyors és pontos kiszolgálásom, valamint berendezésem kifogástalanságával igyekezetemnek legfőbb czélja az általános megelégedés kiérdemelhete.

Értesítem tudomásul vételét kérve — maradtam

Debreczen, 1903. január hó 24-én.

Tisztelettel

ÖZV. KERNÁTS GYULÁNE.

KERNÁTS GYULA

által több mint 12

éven át fentartott

„Kegyelet“

Kossuth-utca 19. szám alatt tulajdonomba vettem s hogy azt a jövőben a legfokozottabb igyekezettel, szolid elvek mellett saját számlámra fogom vezetni.

Apró hirdetések.

Elköltözés miatt nappali és ebédlő szobabutor, különféle konyha és lakásberendezés, minden óráan eladó. Hol? megtudható a kiadóhivatásban.

Fiatal urinő házvezetőnőnek óhajtana menni, tanýára vagy falura. Czim a kiadóba.

3 szobás szép lakás májusig 10 forintért azonnal kiadó Értekezhetni Arany János-utca 15 szám alatt a boltban.

Keresek e y magányos nőt vagy házaspárt, ki a lakásomat gondozza, kap ingyen lakást butarral és reggelit. Varga-utca 17.

Tanulóknak ügyes fiu felvétetik Földváry L. elektrotechnikai műhelyében Kossuth-utca 1. sz. az udvarban.

Egy jó karban lévő, használt biciklit megvételre keresek. Pigler Lajos Hadház.

700 darab tölgyfa, mely 2 éves vágás eladó. Honvód-utca 62.

Prágai senka, bécsi virstli és uradalmi teavaj naponta friss érkezés, kapható ifj. Czeglédy József üzletében.

Eladó 7 nyilas tanya föld a vérvölgyi állomásnál. Értekezhetni Varga-utca 44. szám. Molnár Sándornál.

Nőül vennék egy 30-35 éves keresztény fedhetlen előéletű, tiszta jellemű, szerény igényű ur hölgyet. 41 éve vagyok, vallásom római katolikus. Szigorú titoktartást ígére. Leveleket, illetőleg ajánlatokat „poste restante“ kérek a főpostához. „Honor W. G. H.“ czimen

Zongora tanítót (férfit) keresek gyermekekhez. Értekezhetni: Péterfia-utca 65 száma alatt.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz.
Legfinomabb fiamei 3 csillagos petro- 14 kr.
2 leum literje 12 kr.
csillagos.

Boros Testvéreknel divatos női ruhakelmék, sejmek, téli kendők és vizelek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Pemetetu cukor (Borssy-főle- 1 doboz 10 krajcár Kapható: Borssy cukrázdába és Józsa és Józsa arak üzletében.

A meddig a készlet tart!

Mint különös

● olcsóságokat ●

ajánlunk:

Jó mosó zephireket mtr. 20 kr.
120 czm. Női divatposztókat „ 56 „
Jó mosó barchetteket „ 22 „
Bluzra való bársonyokat „ 50 „
Pongis sejmeket „ 65 „
120 czm. Cybelin kelméket mtr. 75-90 kr.
Egész uj bluz sejmeket mtr. 85-1 frtíg
120 czm. divatszöveteket mtr. 45 kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruháza

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Árverési hirdetmény.

A „Takarék és hitelintézet“ r. t. zálogházában 1902 év augusztus havában elzálogosított, illetve 1902 november hó végéig lejárt 14659-16724. számú arany, 9755-11031. sz. egyéb ingó és a három hónapnál rövidebb idő alatt lejárt 18662, 18802, 19118, 20571, 20667, 20770, 8198, 6447. sz. zálogtárgyak közül azok, a melyek ki nem váltattak vagy meg nem hosszabbítottak, 1903. február hó 12-én délután 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az igazgatóság.

Debreczen és vidékén a legnagyobb új hangszerek készítői műhelye és vállalata

KOMÁROMI M.

mindennemű hangszer készítő, főtér 41. sz. I. em. főtörszédével szemben

Czimbalom

legnagyobb raktára. Zongora vasszerkezettel, 10 évi jótállás, 3 havi ingyen tanítás. Iskolai hegedű 6 koronától fejebb, finom mesterhegedű 1000 koronáig, mindennemű hangszerekből nagy választék. Kitűnő, tartós kellemes hegedű és czimbalom hurok és mindenféle alkatrészek.

Javitásokat a legkomplikáltabb és felelősség mellett művészi szakértelemmel készítenek. — Hangolást elfogadok, régi hangszert veszek vagy cserélek.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy tatai tojás szén, finom porosz kőszén és királdi darabos szén állandóan raktáron van és kérem becses rendelvényeiket.

Teljes tisztelettel
HEVESSI GYULA.
Piacz-utca 70.

Megrendelések felvételnek:
Nagy-féle dohánytözsde, Városház
Neumann-féle dohánytözsde, Piacz-u. 2

Schicht szappan

„Szarvas„ vagy „Kulcs“

jeggyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a legolcsóbb szappan. Mindenütt kapható!

Bészler és Dávid vaskereskedése

Debreczen, Piacz-utca 7. szám. (Vecsey-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az eddig nevem alatt fennálló törvényszéki-
leg bejegyzett cégembe régi kollegám Bészler János ur belépett s üzletüket a mai naptól

✦ ✦ **BÉSZLER és DÁVID** ✦ ✦

törvényszéki-
leg bejegyzett cég alatt tovább vezetjük. A midőn megköszönöm a n. é. közönség becses pártfogását kérem, hogy azt társas cégünk részére is sziveskedjék fenntartani. Egyben ígérjük, hogy egyedül azon leszünk, hogy t. vevőink bizalmát szolid kiszolgálás, jó áruval biztosítsuk.

Tisztelettel

Dávid Jakab. A Dávid és Bészler cég beltagja.